

Junior onderzoeker en slachtoffer van grensoverschrijdend gedrag aan de Vlaamse universiteiten: wie is bereid tot officiële melding?

Auteurs: Justine Van de Velde¹, Katia Levecque¹, Veerle Huyghe¹, Alain De Beuckelaer^{1,2}, Alexander De Becker³ & Anneleen Mortier¹

Hoeveel junior onderzoekers aan de Vlaamse universiteiten worden in de loop van één jaar tijd slachtoffer van fysiek geweld, ongewenst seksueel gedrag, pesten, intimidatie of bedreiging, en/of discriminatie? De *Survey of Junior Researchers 2023* gaf ons op die vraag een antwoord: bijna 1 op 4, of naar schatting 4138 junior onderzoekers (ECOOM-brief 53). Op de vraag of junior onderzoekers weten waar ze grensoverschrijdend gedrag kunnen melden en de vraag of ze daartoe ook bereid zijn, vonden we ook een antwoord: 2 op 5 junior onderzoekers weten niet waar ze grensoverschrijdend gedrag kunnen melden, en dit geldt zowel voor slachtoffers als voor wie van grensoverschrijdend gedrag op het werk gespaard bleef (ECOOM-brief 55). Slachtoffers bleken significant minder bereid te zijn om grensoverschrijdend gedrag officieel te melden. Het beslissingsproces dat aan meldingsbereidheid voorafgaat, en de vele drempels die junior onderzoekers daarbij kunnen ervaren, beschreven we in ECOOM-brief 56.

In voorliggende ECOOM-brief houden we de focus op grensoverschrijdend gedrag aan de Vlaamse universiteiten aan, maar doen dit door onze blik te verscherpen via de vraag: "Wie is bereid officieel melding te doen?". We beantwoorden deze vraag door te kijken of de meldingsbereidheid significant verschilt naar individuele kenmerken, job- en tewerkstellingskenmerken, en naar de werkcontext. Deze kenmerken bekeken we ook al in vorig onderzoek, toen we de vraag stelden "Wie loopt het meeste risico op grensoverschrijdend gedrag?" (ECOOM-brief 54) en "Wie weet waar grensoverschrijdend gedrag gemeld kan worden?" (ECOOM-brief 55). Om zicht te krijgen op de meldingsbereidheid van junior onderzoekers als slachtoffer van grensoverschrijdend gedrag op het werk, kozen we in de *Survey of Junior Researchers 2023* voor een dubbele benadering: enerzijds via een hypothetische vraag naar meldingsbereidheid indien men slachtoffer zou zijn van grensoverschrijdend gedrag, anderzijds door antwoorden te differentiëren naargelang junior onderzoekers in het afgelopen jaar al dan niet slachtoffer werden van grensoverschrijdend gedrag op het werk.

MELDINGSBEREIDHEID CAPTEREN VIA EEN HYPOTHETISCHE VRAAGSTELLING: "ALS U SLACHTOFFER ZOU ZIJN..."

"Als u het slachtoffer zou zijn van grensoverschrijdend gedrag, zou u dit officieel melden?" Met deze vraag polsten we in de *Survey of Junior Researchers* in 2023 bij alle junior onderzoekers aan de Vlaamse universiteiten naar hun meldingsbereidheid indien ze op het werk slachtoffer zouden zijn van grensoverschrijdend gedrag. Deze hypothetische vraag zet mogelijks andere mechanismen in gang bij wie gespaard bleef van grensoverschrijdend gedrag en bij wie er effectief reeds slachtoffer van werd. Bij wie nooit slachtoffer werd van grensoverschrijdend gedrag, activeert de vraag het inlevingsvermogen: het vraagt om een hypothetische situatie voor de geest te halen en het beslissingsproces te doorlopen dat al dan niet tot meldingsbereidheid leidt (zie ECOOM-brief 56). Bij wie wel slachtoffer werd van grensoverschrijdend gedrag, activeert de vraag mogelijks herinneringen aan het incident of aan de incidenten waarmee het slachtoffer destijds werd geconfronteerd. De ervaringen van grensoverschrijdend gedrag destijds, hebben toen een beslissingsproces geactiveerd dat toen leidde tot al dan niet bereid zijn tot officiële melding. Dat beslissingsproces destijds ging gepaard met emoties, keuzes en het eventueel verzamelen van informatie, inzichten en ervaringen rond meldingen en opvolging ervan door de organisatie (zie ECOOM-brief 54; Patterson et al., 2009; Sax et al., 2021).

De hypothetische vraagstelling naar meldingsbereidheid indien men slachtoffer zou zijn, stelt in staat om in kaart te brengen wat leeft bij alle junior onderzoekers aan de Vlaamse universiteiten los van het feit of ze al slachtoffer waren. Studies naar meldingsbereidheid van grensoverschrijdend gedrag binnen organisaties hanteren doorgaans een andere aanpak: eerst wordt gevraagd naar slachtofferschap en daarna wordt enkel bij slachtoffers gevraagd of ze bereid waren om het grensoverschrijdend gedrag te melden. Deze aanpak resulteert in een blinde vlek van ongekennde omvang.

¹ ECOOM HR in R&D: Vakgroep Werk, Organisatie en Samenleving, Henri Dunantlaan 2, 9000 Gent, België;

² ECOOM HR in R&D: Universiteit Gent, Universiteitsdienst, Functiedomein Onderzoek, Universiteitsstraat 8, 9000 Gent, België

³ Universiteit Gent, Vakgroep Criminologie, Strafrecht en Sociaal recht, Universiteitsstraat 4, 9000 Gent, België

MELDINGSBEREIDHEID BIJ WIE SLACHTOFFER WERD VAN GRENDOVERSCHRIJDEND GEDRAG

Er is weinig geweten over de mate waarin en de manier waarop iemands meldingsbereidheid wijzigt wanneer hij/zij effectief slachtoffer wordt van grensoverschrijdend gedrag.

Uit een studie naar ongewenst seksueel gedrag aan een Duitse universiteit blijkt wel dat er een aanzienlijk verschil is tussen meldingsbereidheid indien men geen slachtoffer is en het effectief melding doen als slachtoffer (Hoebel et al., 2022; zie ook Mesmer-Magnus & Viswesvaran, 2005; Sheeran & Webb, 2016). Het patroon in de studie was duidelijk: wie zelf geen grensoverschrijdend gedrag heeft meegemaakt, denkt vaker melding te zullen doen indien hij/zij slachtoffer zou worden. Maar eenmaal iemand effectief slachtoffer wordt, blijkt de stap naar een effectieve melding vaak te groot. Dit was vooral het geval bij de meest ernstige vormen van ongewenst seksueel gedrag, zoals het onder druk zetten om seksuele handelingen uit te voeren, of verkrachting. Bij wie geen slachtoffer was van deze vormen van grensoverschrijdend gedrag, bleek 80% tot 100% aan te geven dat ze als slachtoffer melding zou doen. Maar bij wie effectief slachtoffer was, bleek minder dan 15% het grensoverschrijdend gedrag effectief te melden (Hoebel et al., 2022). Een gelijkaardig meldingscijfer zien we in het UniSAFE project, een EU-project gericht op het beter begrijpen van op gender gebaseerd geweld en seksueel ongewenst gedrag aan universiteiten: slechts 13% van de slachtoffers van op gender gebaseerd geweld deed melding (Lipinsky et al., 2022). En ook in het onderzoek naar grensoverschrijdend gedrag aan het prestigieuze Max Planck in Duitsland (Schraudner et al., 2019) komt een gelijkaardig cijfer uit de analyse: 13.8% van de slachtoffers van seksueel grensoverschrijdend gedrag deed effectief melding. Bij slachtoffers van pesten lag het meldingscijfer hoger: 35%. Uit recent onderzoek bij de Nederlandse universiteiten bleek dat slechts 17% van de slachtoffers van ongewenst gedrag effectief tot een melding zijn overgegaan (Nederlandse Arbeidsinspectie, 2024).

BEVRAGING VAN MELDINGSBEREIDHEID BIJ GRENDOVERSCHRIJDEND GEDRAG VIA DE SURVEY OF JUNIOR RESEARCHERS 2023

In wat volgt, gaan we na in welke mate junior onderzoekers aan de Vlaamse universiteiten bereid zijn officieel melding te doen van grensoverschrijdend gedrag. Hiertoe maken we gebruik van de *Survey of Junior Researchers 2023* verzameld door ECOOM HR in R&D in opdracht van de Vlaamse overheid. Deze vijfjaarlijkse survey richt zich steeds tot alle junior onderzoekers aan de vijf Vlaamse universiteiten. In 2023 waren dat er 17838. Ongeveer 9 op 10 junior onderzoekers werken aan een doctoraat. Voor meer details over de dataverzameling, respondenten en bevroagde thema's verwijzen we naar ECOOM-briefs 51 en 53.

In 2023 stelden we voor het eerst enkele vragen rond grensoverschrijdend gedrag (zie ECOOM-briefs 53 t.e.m. 58). De vragen werden geformuleerd in overleg met de vijf Vlaamse universiteiten. In voorliggende ECOOM-brief maken we gebruik van de hypothetische

vraag: "Als u het slachtoffer zou zijn van grensoverschrijdend gedrag, zou u dit officieel melden?". De antwoordopties waren "ja, maar enkel als ik het anoniem kan melden", "ja, zelfs wanneer ik het niet anoniem kan melden", "ik weet niet of ik het zou melden. Het hangt ervan af", "nee" en "ik beantwoord deze vraag liever niet". Bij deze vraag gaven 76 respondenten aan de vraag liever niet te beantwoorden en 11 respondenten lieten de vraag volledig onbeantwoord. Concreet stelden we volgende vier onderzoeksvragen:

1. *Verschildt de meldingsbereidheid indien men slachtoffer zou zijn van grensoverschrijdend gedrag naar individuele kenmerken, zoals gender en nationaliteit?*
2. *Verschildt de meldingsbereidheid indien men slachtoffer zou zijn van grensoverschrijdend gedrag naar job- en tewerkstellingskenmerken, zoals onderwijsactiviteiten, doctoreren, doctoraatsfase, aantal promotoren en type aanstelling?*
3. *Verschildt de meldingsbereidheid indien men slachtoffer zou zijn van grensoverschrijdend gedrag naar kenmerken van de werkcontext, zoals wetenschapscluster en universiteit?*
4. *Verschildt de meldingsbereidheid indien men slachtoffer zou zijn van grensoverschrijdend gedrag naar slachtofferschap in het afgelopen jaar? (analyse per individueel kenmerk, job- of tewerkstellingskenmerk en kenmerk van de werkcontext)*

Voor het beantwoorden van de vierde onderzoeksvraag maken we gebruik van de antwoorden die junior onderzoekers ons gaven op de vraag naar slachtofferschap van grensoverschrijdend gedrag op het werk in de 12 maanden voorafgaand aan de survey. Meer specifiek werd gevraagd naar fysiek geweld, ongewenst seksueel gedrag, pesten, intimidatie of bedreiging, of discriminatie (zie ECOOM-briefs 53 en 54). Bij het beantwoorden van vraag 4 bestuderen we algemene patronen: zijn slachtoffers met bepaalde individuele kenmerken, job- of tewerkstellingskenmerken, of in een bepaalde werkcontext meer, minder of in dezelfde mate meldingsbereid als wie geen slachtoffer werd? De lezer die voor vraag 4 gedetailleerde analysesresultaten wenst, kan hiervoor terecht in de appendix.

VERSCHILT DE MELDINGSBEREIDHEID INDIEN MEN SLACHTOFFER ZOU ZIJN VAN GRENDOVERSCHRIJDEND GEDRAG NAAR INDIVIDUELE KENMERKEN, ZOALS GENDER EN NATIONALITEIT?

Tabel 1 toont ons de meldingsbereidheid van junior onderzoekers indien ze slachtoffer zouden zijn van grensoverschrijdend gedrag, uitgesplitst naar gender en nationaliteit.

Tabel 1 toont ons vooreerst significante genderverschillen in meldingsbereidheid als slachtoffer. Omdat het aantal respondenten die hun gender aangaven met "Ik gebruik een andere term" en "Ik zeg het liever niet" respectievelijk N=23 en N=38 is, zijn de schattingen voor deze groepen weinig robuust. We nemen de gevonden cijfers volledigheidshalve wel mee op in de tabel. Zoomen we in op de junior onderzoekers die hun genderidentiteit met "man" of "vrouw" aangaven,

en tellen we de percentages bij beide "ja"-antwoordopties op, dan noteren we 55.4% bij mannen en 48.4% bij vrouwen. We zien dat de mate waarin anonimiteit als noodzakelijke voorwaarde tot melding wordt gezien, vrij gelijkaardig is voor mannen en vrouwen: iets meer dan 1 op 5 is enkel bereid melding te doen indien dat anoniem kan. De bereidheid tot melding zelfs indien dat niet anoniem kan, vinden we terug bij 1 op 3 mannen terwijl dat aandeel bij vrouwen 1 op 4 is. De antwoordoptie waar bijna de helft van de vrouwelijke junior onderzoekers voor koos was: "Ik weet niet of ik het zou melden. Het hangt ervan af". Bij mannen noteren we dat 2 op 5 voor deze antwoordoptie koos. Verder zien we dat het aandeel junior onderzoekers dat niet meldingsbereidheid is, 2.6% bedraagt bij mannen en 2.8% bij vrouwen. Het aandeel junior onderzoekers dat de hypothetische vraag naar meldingsbereidheid liever niet beantwoordde, bedraagt 1.5% bij vrouwen en 2.3% bij mannen.

Tabel 1. Alle junior onderzoekers aan de Vlaamse universiteiten, 2023: meldingsbereidheid bij grensoverschrijdend gedrag indien men slachtoffer zou zijn: differentiatie naar gender en nationaliteit (N=3877)

	Ja, enkel anoniem	Ja, zelfs niet anoniem	Ik weet niet of ik het zou melden	Nee	Ik beantwoordde deze vraag liever niet
	%	%	%	%	%
Gender ***					
Man	22.3	33.1	39.7	2.6	2.3
Vrouw	23.3	25.1	47.3	2.8	1.5
Ik gebruik een andere term (§)	30.4	21.7	39.3	4.3	4.3
Ik zeg het liever niet (§)	10.5	28.9	42.1	5.3	13.2
Nationaliteit ***					
Belg	21.5	25.5	49.8	2.6	0.6
EU27	19.7	33.7	41.3	2.5	2.8
Niet-EU27	28.7	32.0	30.7	3.5	5.1

Noot: Significantie op basis van de Chi²-toets

*** =p<0.001

(§) = percentage berekend op N<50

Bekijken we vervolgens de meldingsbereidheid van junior onderzoekers naar nationaliteit, dan zien we ook hier een significant verband. De som van de percentages in antwoordkolommen 1 en 2 bedraagt 47.0% bij junior onderzoekers met een Belgische nationaliteit, 53.4% bij junior onderzoekers met EU27-nationaliteit en 60.7% voor hun collega's van buiten de EU27. Voor ongeveer 1 op 5 Belgen en junior onderzoekers met EU27-nationaliteit is anonimiteit een essentiële voorwaarde voor een officiële melding. Bij junior onderzoekers van buiten de EU noteren we dat anonimiteit voor 3 op 10 een essentiële voorwaarde is. Bij 1 op 4 Belgen noteren we dat ze officieel melding zouden doen, zelfs indien dat niet anoniem kan. Bij internationale junior onderzoekers blijkt 1 op 3 bereid te zijn officieel melding te doen zelfs indien dat niet anoniem kan. Kijken we vervolgens naar de antwoordoptie "Ik weet het niet. Het hangt ervan af", dan zien we dat de helft van de Belgische junior

onderzoekers hiervoor kiest. Dit is significant meer dan bij junior onderzoekers die afkomstig zijn uit het buitenland: we noteren 2 op 5 voor wie afkomstig is van binnen de EU27 en 3 op 10 voor wie afkomstig is van buiten de EU27. Kijken we vervolgens naar de antwoordoptie "nee", dan zien we amper variatie naar nationaliteit (variatie van 2.5% tot 3.5%). En bij de antwoordoptie "ik beantwoord deze vraag liever niet", zien we dat amper 0.6% van de Belgen hiervan gebruik maakt. Bij internationale junior onderzoekers gebeurt dat iets vaker: 2.8% bij wie afkomstig is van binnen de EU27 en 5.1% bij wie afkomstig is van buiten de EU27.

VERSCHILT DE MELDINGSBEREIDHEID INDIEN MEN SLACHTOFFER ZOU ZIJN VAN GRENDOVERSCHRIJDEND GEDRAG NAAR JOB- EN TEWERKSTELLINGSKENMERKEN, ZOALS ONDERWIJSACTIVITEITEN, DOCTOREREN, DOCTORAATSFASE, AANTAL PROMOTOREN EN TYPE AANSTELLING?

In Tabel 2 kruisen we de antwoorden op de hypothetische vraag naar meldingsbereidheid als slachtoffer met verschillende job- en tewerkstellingskenmerken: al dan niet betrokken zijn in onderwijs, al dan niet doctoreren, doctoraatsfase, aantal promotoren bij het doctoraat, en type aanstelling.

Kijken we in Tabel 2 eerst naar betrokkenheid in onderwijs, dan zien we iets meer bereidheid tot anonieme melding van grensoverschrijdend gedrag bij wie geen onderwijsactiviteiten uitvoert (25.7% t.o.v. 21.0%). Junior onderzoekers die wel betrokken zijn in onderwijs geven iets vaker aan dat ze niet weten of ze officieel melding zouden doen: het hangt ervan af (46.5% t.o.v. 40.3%).

Tabel 2 bekijkt de meldingsbereidheid ook naargelang kenmerken van het doctoraat. We stellen daarbij eerst en vooral vast dat er geen significant verschil is tussen wie doctoraat doet en wie niet doctoraat doet. Binnen de groep van doctorandi blijkt meldingsbereidheid wel significant te verschillen naar doctoraatsfase: hoe later in het doctoraatstraject, hoe meer junior onderzoekers niet bereid zijn tot melding van grensoverschrijdend gedrag en hoe meer er ook zijn die de surveyvraag liever niet beantwoorden. In de afrondingsfase van het doctoraat tellen de twee laatste antwoordkolommen op tot 8.0%. In de aanvangsfase van het doctoraat was dat 3.2% en in de uitvoeringsfase 4.2%. Kijken we vervolgens naar het aantal promotoren betrokken bij een doctoraatstraject, dan stellen we ook hier een significant verschil vast: doctorandi met één promotor geven vaker aan bereid te zijn om officieel melding te doen wanneer dat niet anoniem kan (30.0% t.o.v. 27.9%) en ze twijfelen ook minder over melding doen (40.2% t.o.v. 45.2%). Tezelfdertijd wijzen doctorandi met één promotor ook iets vaker de antwoordoptie "nee" aan (4.1% t.o.v. 2.4%).

Tot slot presenteert Tabel 2 ook verschillen in meldingsbereidheid naar type aanstelling. Wanneer we de percentages in antwoordkolommen 1 en 2 optellen, dan zien we de hoogste mate van meldingsbereidheid bij junior onderzoekers met een buitenlandse beurs of zonder universitaire financiering.

Tabel 2. Alle junior onderzoekers aan de Vlaamse universiteiten, 2023: meldingsbereidheid bij grensoverschrijdend gedrag indien ze slachtoffer zouden zijn: differentiatie naar onderwijsactiviteiten, doctoreren, doctoraatsfase, aantal promotoren, en type aanstelling (N=3877)

	Ja, enkel anoniem	Ja, zelfs niet anoniem	Ik weet niet of ik het zou melden	Nee	Ik beantwoord deze vraag liever niet
	%	%	%	%	%
Betrokken bij onderwijs ***					
Ja	21.0	28.3	46.5	2.5	1.7
Nee	25.7	28.5	40.3	3.2	2.3
Doctoraatstraject n.s.					
Ja	22.7	28.4	44.1	2.8	2.0
Nee	25.4	28.6	44.4	0.8	0.8
Doctoraatsfase ***					
Aanvangsfase	23.6	30.7	42.5	1.6	1.6
Uitvoeringsfase	21.8	28.5	45.5	2.4	1.8
Afrondingsfase	24.4	27.4	40.2	5.0	3.0
Aantal promotoren *					
Eén promotor	23.7	30.0	40.2	4.1	2.0
Meer dan één promotor	22.5	27.9	45.2	2.4	2.0
Aanstelling ***					
Mandaatassistent	21.0	28.3	46.8	2.9	1.0
Persoonlijke beurs uit België	23.9	25.6	45.4	3.6	1.5
Persoonlijke beurs uit het buitenland	37.5	27.7	27.7	3.3	3.8
Project-medewerker	21.8	28.5	45.7	2.3	1.7
Geen financiering door de universiteit	24.1	33.9	35.5	2.4	4.1
Andere/ik weet het niet	16.3	34.6	42.1	2.3	4.7

Noot: Significantie op basis van de Chi²-toets

n.s.=niet significant * = p<0.05 *** =p<0.001

Als we inzoomen op de mate waarin anonimiteit een voldoende voorwaarde is tot officiële melding, dan zien we dat die voor de verschillende groepen varieert van 16.3% bij wie “andere/ik weet het niet” hebben aangeduid, tot 37.5% bij wie het onderzoek gefinancierd wordt met een persoonlijke beurs uit het buitenland. Het aandeel junior onderzoekers dat koos voor de antwoordoptie “Ja, zelfs wanneer ik dit niet anoniem kan melden” varieert van 25.6% bij junior onderzoekers met een persoonlijke beurs uit België tot 34.6% bij wie “andere/ik weet het niet” aan vinkte. De meeste twijfel rond melding doen noteren we bij junior onderzoekers met een persoonlijke beurs uit België (45.4%), projectmedewerkers (45.7%) en mandaatassistenten (46.8%). Junior onderzoekers met een mandaatassistentchap of een persoonlijke beurs uit binnen- of buitenland, geven iets vaker aan dat ze geen

officiële melding van grensoverschrijdend gedrag zouden doen: we noteren respectievelijk 2.9%, 3.6%, en 3.3%.

VERSCHILT DE MELDINGSBEREIDHEID INDIEN MEN SLACHTOFFER ZOU ZIJN VAN GRENDOVERSCHRIJDEND GEDRAG NAAR KENMERKEN VAN DE WERKCONTEX, ZOALS WETENSCHAPSCLUSTER EN UNIVERSITEIT?

In Tabel 3 focussen we op twee belangrijke kenmerken van de werkorganisatie, namelijk wetenschapscluster en universiteit.

De wetenschapscluster waartoe het onderzoek van de junior onderzoekers behoort, meten we op twee manieren. Als we wetenschapscluster benaderen vanuit de grove opdeling “STEM en niet-STEM”, dan observeren we in Tabel 3 geen significant verschil. Een fijnmazigere opdeling in de zes wetenschapsclusters volgens de VODS-classificatie (ECOOM, z.d.) doet evenwel een ander beeld optekenen. Wanneer we antwoordkolommen 1 en 2 optellen, zien we de hoogste meldingsbereidheid binnen de cluster ingenieurswetenschappen en technologie, de cluster landbouwwetenschappen, diergeneeskunde en levensmiddelenwetenschappen, en in de cluster humane wetenschappen en kunsten. Zoomen we in op het aandeel onderzoekers dat enkel meldingsbereid is indien dat anoniem kan, dan varieert het aandeel van 21.4% binnen de cluster ingenieurswetenschappen en technologie tot 29.3% binnen de cluster landbouwwetenschappen, diergeneeskunde en levensmiddelenwetenschappen. Anonimiteit blijkt voor ongeveer 1 op 4 tot 1 op 3 junior onderzoekers geen noodzakelijke voorwaarde te zijn. Binnen de cluster van de ingenieurswetenschappen en technologie en de cluster van de humane wetenschappen en kunsten treffen we het hoogste aandeel junior onderzoekers voor wie anonimiteit geen noodzakelijke voorwaarde blijkt tot een officiële melding (respectievelijk 34.0% en 31.7%). We zien dat junior onderzoekers in de cluster natuurwetenschappen (43.2%), de cluster sociale wetenschappen (46.4%), en de cluster medische en gezondheidswetenschappen (49.2%) het vaakst twijfelen of ze officieel melding zouden doen: het hangt ervan af. Junior onderzoekers uit de medische en gezondheidswetenschappen vertonen niet alleen de grootste twijfel om officieel melding te doen, maar geven ook het vaakst van alle junior onderzoekers aan dat ze als slachtoffer van grensoverschrijdend gedrag op het werk geen officiële melding zouden doen.

Tot slot bekijkt Tabel 3 ook of er verschillen zijn tussen de vijf Vlaamse universiteiten in de mate dat hun junior onderzoekers bereid zijn om grensoverschrijdend gedrag te melden indien ze er slachtoffer van zouden zijn. Dat blijkt het geval te zijn. Meldingsbereidheid mits anonimiteit varieert van 19.6% aan de Universiteit Hasselt tot 25.1% aan de Vrije Universiteit Brussel. Aan deze laatste universiteit geven ook meer junior onderzoekers aan dat ze officieel melding zouden doen zelfs indien dat niet anoniem kan: 36.8% ten opzichte van 26.8% à 27.3% aan de andere universiteiten. Junior onderzoekers aan de Vrije Universiteit Brussel kozen ook het minst voor de antwoordoptie “ik weet niet of ik het zou melden. Het hangt ervan af”: 32.4% ten opzichte van 45.4% à 47.1% aan de andere universiteiten.

Tabel 3. Alle junior onderzoekers aan de Vlaamse universiteiten, 2023: meldingsbereidheid bij grensoverschrijdend gedrag indien ze slachtoffer zouden zijn: differentiatie naar wetenschapscluster en universiteit (N=3877)

	Ja, enkel anoniem	Ja, zelfs niet anoniem	Ik weet niet of ik het zou melden	Nee	Ik beantwoord deze vraag liever niet
	%	%	%	%	%
Cluster (1) n.s.					
STEM	22.8	28.8	43.7	2.9	1.8
Niet-STEM	22.8	27.7	44.8	2.5	2.2
Cluster (2) ***					
Natuurwetenschappen	23.9	28.1	43.2	2.4	2.4
Ingenieurswetenschappen en technologie	21.4	34.0	39.6	2.8	2.2
Medische en gezondheidswetenschappen	22.3	23.8	49.2	3.8	0.9
Landbouwwetenschappen, diergeneeskunde & levensmiddelenwetenschappen	29.3	28.5	39.0	0.8	2.4
Sociale wetenschappen	22.3	26.3	46.4	2.7	2.3
Humane wetenschappen en de kunsten	24.6	31.7	40.2	1.6	1.9
Universiteit ***					
KU Leuven	23.0	27.0	45.4	2.9	1.7
Universiteit Gent	22.4	27.3	45.9	2.5	1.9
Universiteit Antwerpen	21.6	27.1	46.7	2.4	2.2
Vrije Universiteit Brussel	25.1	36.8	32.4	3.3	2.4
Universiteit Hasselt	19.6	26.8	47.1	3.6	2.9

Noot. Significantie op basis van de Chi²-toets

n.s.=niet significant *** =p<0.001

VERSCHILT DE MELDINGSBEREIDHEID INDIEN MEN SLACHTOFFER ZOU ZIJN VAN GRENDOVERSCHRIJDEND GEDRAG NAAR SLACHTOFFERSCHAP IN HET AFGELOPEN JAAR? (ANALYSE PER INDIVIDUEEL KENMERK, JOB- EN TEWERKSTELLINGSKENMERK EN KENMERK VAN DE WERKCONTEX)

Tabellen 1 t.e.m. 3 tonen ons dat de meldingsbereidheid indien men slachtoffer zou zijn van grensoverschrijdend gedrag op het werk, significant verschilt naargelang specifieke individuele kenmerken, job- en tewerkstellingskenmerken, alsook de werkcontext. In wat volgt, verscherpen we de lens door binnenin elke categorie van elk beschouwd kenmerk (bv. binnenin de groep mannelijke junior onderzoekers) te kijken of de meldingsbereidheid significant verschilt tussen wie in het afgelopen jaar geen slachtoffer werd van

grensoverschrijdend gedrag en wie in het afgelopen jaar aangaf slachtoffer te zijn geweest van fysiek geweld, ongewenst seksueel gedrag, pesten, intimidatie of bedreiging, of discriminatie op het werk (zie ECOOM-briefs 53 en 54 voor meer details). Meldingsbereidheid werd hier opnieuw gemeten op basis van de hypothetische vraag: "Als u het slachtoffer zou zijn van grensoverschrijdend gedrag, zou u dit officieel melden?". We namen opnieuw de vijf antwoordopties in beschouwing. Gedetailleerde bevindingen op basis van deze vijf antwoordopties vindt de lezer terug in de appendix. Bij Tabel 4 tekenen we enkel op of en hoe de meldingsbereidheid tussen slachtoffers en niet-slachtoffers verschilde. In de laatste kolom van Tabel 4 zien we bijna uitsluitend neerwaartse pijlen: deze neerwaartse pijl duidt erop dat junior onderzoekers die in het afgelopen jaar slachtoffer werden van fysiek geweld, ongewenst seksueel gedrag, pesten, intimidatie of bedreiging, of discriminatie op het werk significant minder bereid zijn tot een officiële melding dan junior onderzoekers die geen slachtoffer werden binnen de betreffende categorie (zie ook ECOOM-brief 56). Enkel voor een beperkt aantal groepen noteren we geen significant verschil in meldingsbereidheid tussen slachtoffers en niet-slachtoffers. Dit is het geval voor wie niet doctoreert en voor wie mandaatassistent of projectmedewerker is, of geen persoonlijke beurs heeft. We noteren ook geen verschil in meldingsbereidheid tussen slachtoffers en niet-slachtoffers binnen de cluster van de landbouwwetenschappen, diergeneeskunde en levensmiddelenwetenschappen.

Tabel 4. Alle junior onderzoekers aan de Vlaamse universiteiten, 2023: meldingsbereidheid bij grensoverschrijdend gedrag (GOG) indien men slachtoffer zou zijn: differentiatie naar rapportage van slachtofferschap van fysiek geweld, ongewenst seksueel gedrag, pesten, intimidatie of bedreiging, of discriminatie op het werk in de afgelopen 12 maanden (N=3877)

	In het afgelopen jaar op het werk slachtoffer van GOG vs. geen slachtoffer van GOG
Gender	
Man	↓
Vrouw	↓
Ik gebruik een andere (§)	n.s.
Ik zeg het liever niet (§)	n.s.
Nationaliteit	
Belg	↓
EU27	↓
Niet-EU27	↓
Betrokken bij onderwijs	
Ja	↓
Nee	↓
Doctoraatstraject	
Ja	↓
Nee	n.s.
Doctoraatsfase	
Aanvangsfase	↓
Uitvoeringsfase	↓

Af rondingsfase	↓
Aantal promotoren	
Eén promotor	↓
Meer dan één promotor	↓
Aanstelling	
Mandaatassistent	↓
Persoonlijke beurs uit België	↓
Persoonlijke beurs uit het buitenland	↓
Projectmedewerker	↓
Geen financiering door de universiteit	n.s.
Andere/ik weet het niet	n.s.
Cluster (1)	
STEM	↓
Niet-STEM	↓
Cluster (2)	
Natuurwetenschappen	↓
Ingenieurswetenschappen en technologie	↓
Medische en gezondheidswetenschappen	↓
Landbouwwetenschappen, diergeneeskunde & levensmiddelenwetenschappen	n.s.
Sociale wetenschappen	↓
Humane wetenschappen en de kunsten	↓
Universiteit	
KU Leuven	↓
Universiteit Gent	↓
Universiteit Antwerpen	↓
Vrije Universiteit Brussel	↓
Universiteit Hasselt	↓

Noot. Significantie op basis van de Chi²-toets

n.s.=niet significant

↓ slachtoffers minder meldingsbereid dan niet-slachtoffers

(§) = percentage berekend op N<50

DISCUSSIE

In 2023 organiseerde ECOOM HR in R&D in opdracht van de Vlaamse overheid haar vijfjaarlijkse survey bij alle junior onderzoekers aan de Vlaamse universiteiten. Voor het eerst werden ook enkele vragen rond grensoverschrijdend gedrag op het werk opgenomen (zie ECOOM-briefs 53 t.e.m. 58). Twee van die vragen polsten naar de bereidheid om grensoverschrijdend gedrag officieel te melden, hetzij als slachtoffer, hetzij als getuige. In ECOOM-brief 56 deelden we hierover eerste algemene inzichten en stonden we ook uitgebreid stil bij het beslissingsproces dat aan meldingsbereidheid voorafgaat en de drempels die junior onderzoekers daarbij kunnen ervaren. We stelden vast dat junior onderzoekers die in het afgelopen jaar slachtoffer werden van grensoverschrijdend gedrag op het werk, significant minder meldingsbereid waren in vergelijking met hun collega's die van grensoverschrijdend gedrag gespaard waren bleven. Bij wie gespaard bleef van grensoverschrijdend gedrag, zagen we dat weten waar een officiële melding gedaan kan worden, gepaard gaat met significant meer bereidheid tot zo'n melding. Bij slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag op het werk was dat niet het geval. In voorliggende brief zoomden we dieper in op de meldingsbereidheid van

grensoverschrijdend gedrag ervaren binnen universitaire werkrelaties. We stelden daartoe aan alle junior onderzoekers volgende hypothetische vraag "Als u het slachtoffer zou zijn van grensoverschrijdend gedrag, zou u dit officieel melden?". We bekeken of het antwoord op deze vraag significant verschilde naar specifieke individuele kenmerken, job- en tewerkstellingskenmerken en kenmerken van de werkcontext. We bekeken ook of er significante verschillen waren naargelang junior onderzoekers al dan niet hadden aangegeven dat ze in het afgelopen jaar slachtoffer zijn geweest van fysiek geweld, ongewenst seksueel gedrag, pesten, intimidatie of bedreiging, of discriminatie op het werk.

Take aways

Ten eerste, blijkt dat meerdere individuele kenmerken, job- en tewerkstellingskenmerken en kenmerken van de werkcontext significant samenhangen met het antwoord op de vraag "Als u het slachtoffer zou zijn van grensoverschrijdend gedrag, zou u dit officieel melden?". We vonden significante verschillen in meldingsbereidheid naar gender, nationaliteit, betrokkenheid bij onderwijsactiviteiten, doctoraatsfase, aantal promotoren bij een doctoraatsonderzoek, type aanstelling, wetenschapscluster en universiteit. We vonden geen significant verschil in meldingsbereidheid tussen wie doctoreert en wie niet doctoreert. Bij bijna alle beschouwde kenmerken stellen we vast dat de meldingsbereidheid significant lager ligt bij junior onderzoekers die in het afgelopen jaar slachtoffer werden van fysiek geweld, ongewenst seksueel gedrag, pesten, intimidatie of bedreiging of discriminatie op het werk. Dit was ook het algemene patroon dat we vonden in ECOOM-brief 56.

Ten tweede, blijkt dat de antwoordopties "ja, maar enkel als ik het anoniem kan melden" en "ja, zelfs wanneer ik het niet anoniem kan melden" samengenomen de hoogste meldingsbereidheid aanwijzen bij junior onderzoekers met een persoonlijke beurs uit het buitenland (65.2%), junior onderzoekers aan de Vrije Universiteit Brussel (61.9%), en junior onderzoekers met een niet-EU27 nationaliteit (60.7%). In welke mate gaat het in de groep "junior onderzoekers met buitenlandse beurs" en "junior onderzoekers van buiten de EU27" om dezelfde personen? Bijkomende analyses (niet weergegeven) tonen aan dat 9 op 10 van de junior onderzoekers met een buitenlandse beurs afkomstig zijn van buiten de EU27, maar beschouwen we de totale groep van niet-Europese junior onderzoekers dan zien we dat meer dan 4 op 5 van hen geen persoonlijke buitenlandse beurs hebben. Met andere woorden: er is een zekere overlap tussen de groep "junior onderzoekers met buitenlandse beurs" en "junior onderzoekers van buiten de EU27", maar die overlap is verre van volledig. De grotere meldingsbereidheid die we optekenen bij zowel junior onderzoekers met een persoonlijke buitenlandse beurs als bij junior onderzoekers afkomstig van buiten de EU27 valt op in het licht van onze vorige ECOOM-briefs. We stelden toen namelijk vast dat beide groepen niet alleen significant hogere jaarprevalenties van grensoverschrijdend gedrag optekenden (in het bijzonder t.g.v. discriminatie op het werk), maar ook dat beide groepen significant minder weten waar ze grensoverschrijdend gedrag kunnen melden (zie ECOOM-brief 54 en 55). Bovendien blijkt voor beide groepen

dat ze beduidend vaker dan hun collega's bereid zijn tot anonieme melding. Het is belangrijk op te merken dat de mogelijkheid om grensoverschrijdend gedrag anoniem te melden door alle universiteiten wordt voorzien, in lijn met de Belgische wetgeving. Een klacht anoniem indienen is niet mogelijk (zie ECOOM-brief 55). Voor 1 op 5 à 1 op 3 junior onderzoekers bleek dat, indien ze slachtoffer zouden zijn van grensoverschrijdend gedrag, anonimiteit geen noodzakelijke voorwaarde is tot een officiële melding.

Ten derde, blijkt dat bepaalde groepen van junior onderzoekers meer terughoudend zijn om grensoverschrijdend gedrag officieel te melden. Voor hen is anonimiteit een onvoldoende voorwaarde tot een officiële melding. In de *Survey of Junior Researchers* vinden we deze terughoudendheid terug in de antwoordopties "ik weet niet of ik het zou melden. Het hangt ervan af" en in "nee". De antwoordoptie "ik weet niet of ik het zou melden" wordt in de meeste beschouwde groepen aangevinkt door 4 à 5 op 10 junior onderzoekers. De hoogste percentages noteren we bij Belgische junior onderzoekers, bij junior onderzoekers in de medische en gezondheidswetenschappen en bij vrouwen. De laagste percentages noteren we bij junior onderzoekers met een persoonlijke buitenlandse beurs, junior onderzoekers van buiten de EU27 en junior onderzoekers aan de Vrije Universiteit Brussel. In deze laatste drie groepen kozen 3 op 10 junior onderzoekers voor de antwoordoptie "ik weet niet of ik het zou melden". Kijken we ook nog naar de antwoordoptie "nee", dan blijkt dat de percentages over de groepen heen variëren van 0.8% tot 5.3%. De hoogste percentages vinden we terug bij junior onderzoekers die de vraag naar hun gender liever niet beantwoorden en bij doctorandi in de afrondingsfase van hun doctoraat.

Beleidsreflecties

Een eerste beleidsreflectie betreft de vaststelling dat junior onderzoekers van buiten de EU27 en junior onderzoekers met een persoonlijke buitenlandse beurs een significant ander antwoordpatroon doen optekenen dan hun collega's. Samengevat: ze worden vaker slachtoffer van grensoverschrijdend gedrag (ECOOM-brief 54), vertonen grotere bereidheid om grensoverschrijdend gedrag officieel te melden, maar weten tegelijkertijd ook minder waar ze melding kunnen doen (ECOOM-brief 55). Voor wie in het afgelopen jaar op het werk effectief slachtoffer werd van grensoverschrijdend gedrag, blijkt anonimiteit een belangrijke voorwaarde te zijn tot melding. Hoe vertalen de gevonden verschillen tussen Belgische en internationale onderzoekers, maar ook binnenin de groep van internationale onderzoekers, zich in het beleid van de Vlaamse universiteiten? In welke mate is dat beleid voldoende gedifferentieerd en in staat om een antwoord te bieden aan de (mogelijks) verschillende noden en drempels die nationale en internationale junior onderzoekers ervaren? In het Charter Grensoverschrijdend Gedrag van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (2018) en in het "Engagement voor een aangescherpt beleid inzake grensoverschrijdend gedrag aan de Vlaamse universiteiten" (VLIR, 2022) vonden we hierover geen expliciete vermelding of actiepunten terug. Wel komen er in een Lerend netwerk-event binnen de VLIR enkele suggesties naar voor: een

doordacht onthaalbeleid, een doordacht taalbeleid, en een platform om beleidsinput en -feedback van internationale medewerkers en studenten te verzamelen (VLIR, 2024). Als we specifiek kijken naar junior onderzoekers, dan zien we dat ongeveer 1 op 2 junior onderzoekers aan de universiteiten in Vlaanderen afkomstig is uit het buitenland. Inzicht verwerven in de culturele architectuur van grensoverschrijdend gedrag aan universiteiten is een *absolute must* voor een effectief beleid (zie ook ECOOM-brieven 53 en 54). Hierbij zijn drie vragen cruciaal om te stellen. Eén: in welke mate zorgt een culturele verscheidenheid aan interpretatiekaders ervoor dat eenzelfde situatie of gedraging bij de ene persoon wel en de andere persoon niet als grensoverschrijdend wordt ervaren? Twee: worden internationale onderzoekers met andere situaties en vormen van grensoverschrijdend gedrag geconfronteerd? En drie: is het beslissingsproces tot meldingsbereidheid van grensoverschrijdend gedrag, en de ervaren drempels (zoals o.a. stigmatisering, kennis en interpretatie van procedures), beduidend anders voor internationale onderzoekers? (zie in dit verband ook ECOOM-brieven 53, 54 en 56)

Een tweede beleidsreflectie betreft de vaststelling dat doctorandi in de afrondingsfase van hun doctoraat het minst meldingsbereid zijn en dat geldt des te meer voor wie in het afgelopen jaar slachtoffer werd van grensoverschrijdend gedrag op het werk. In ECOOM-brief 53 stelden we vast dat doctorandi in de opeenvolgende fasen van het doctoraatstraject in toenemende mate slachtoffer zijn van pesten, intimidatie of bedreiging, of discriminatie. In de afrondingsfase van het doctoraat bedraagt de prevalentie respectievelijk 13.3%, 14.5% en 19.0%. Hoe komt het dat onderzoekers in de afrondingsfase van hun doctoraat minder bereid zijn tot een melding? In de *Survey of Junior Researchers* 2023 werd niet gevraagd naar redenen voor al dan niet bereid zijn tot melden, dus we kunnen enkel speculeren. Er zijn wel enkele voor de hand liggende verklaringen (zie ook ECOOM-brief 56). Zo kan het zijn dat doctorandi die hun doctoraat aan het afronden zijn, geen ruimte hebben voor de onzekerheid, tijdsinvestering en mogelijke stress die bij een melding komt kijken. Indien hun promotor bij het grensoverschrijdend gedrag betrokken is, kan het ook zijn dat ze geen melding willen doen omdat ze van die promotor afhankelijk zijn voor het succesvol kunnen afronden van het doctoraat, maar ook voor contractverlengingen, referentiebrieven of het openen van deuren in een volgende fase van de carrière. Nog een verklaring kan zijn dat doctorandi in de afrondingsfase van het doctoraat mogelijks voor zichzelf hebben uitgemaakt dat ze na het doctoraat de universiteit, en ook het grensoverschrijdend gedrag, achter zich willen laten. De vraag stelt zich in welke mate de Vlaamse universiteiten zicht hebben op de redenen waarom doctorandi in de opeenvolgende fasen van het doctoraat in toenemende mate met grensoverschrijdend gedrag worden geconfronteerd (zie ECOOM-brief 54)? En welk beslissingsproces doctorandi doorlopen om – in specifieke fasen van hun doctoraat – al dan niet tot specifieke beslissingen en acties over te gaan (zie ook ECOOM-brief 56)? Die acties kunnen divers zijn, gaande van de dader direct aanspreken, over formele of informele hulp inschakelen, van melding doen of klacht neerleggen tot zichzelf sociaal isoleren of de universiteit verlaten (zie ECOOM-brief 56). Uit ECOOM-

briefs 19 en 20 onthouden we dat 1 op 8 doctorandi meerdere keren per maand, per week of zelfs dagelijks denkt om met het doctoraat te stoppen en de redenen hiervoor zijn divers. Een route die universiteiten soms inzetten om informatie te krijgen over hun werking, en mogelijke redenen voor (vroegtijdig) vertrek, is via exitsurveys of exitgesprekken. Het is gekend dat exitsurveys en exitgesprekken een selectief beeld opleveren van de realiteit, tenzij de deelnemers representatief zijn maar dat is zelden het geval. Voor een beleid rond grensoverschrijdend gedrag geïnformeerd door exitsurveys en exitgesprekken (zie ook Van Den Bossche et al., 2025), kan zicht krijgen op wie wel en wie niet meedoet aan dergelijke surveys of gesprekken, informatiever zijn dat wat in de survey of gesprekken naar voor wordt gebracht.

Een derde beleidsreflectie betreft de hogere bereidheid tot officiële melding bij junior onderzoekers van de Vrije Universiteit Brussel. Dit uit zich niet alleen in minder twijfel om melding te doen, maar ook in meer bereidheid tot melding indien dit niet anoniem kan gebeuren. De hogere meldingsbereidheid aan de Vrije Universiteit Brussel kan niet verklaard worden door meer grensoverschrijdend gedrag of meer weten waar er melding gedaan kan worden. In ECOOM-brief 54 en 55 stelden we immers vast dat de vijf Vlaamse universiteiten op deze vlakken niet van elkaar verschilden. Hoe komt het dat junior onderzoekers aan de Vrije Universiteit Brussel meer bereid zijn tot melding van grensoverschrijdend gedrag? Op basis van de *Survey of Junior Researchers 2023* en de publiek beschikbare informatie over het beleid rond grensoverschrijdend gedrag van de Vlaamse universiteiten, moeten we het antwoord op deze vraag schuldig blijven. Wel roept onze bevinding de Vlaamse universiteiten op om informatie over hun beleid en interventies verder optimaal te delen met elkaar, maar ook met medewerkers en met het ruimere publiek. Dit helpt niet alleen om van elkaars *good practices* te leren, maar het laat ook de eigen medewerkers en het ruimere publiek toe om zich bij hun beeldvorming op meer te baseren dan enkel op de eigen ervaringen, op van-horen-zeggen, en op incidenten die in de media verschijnen (zie ook ECOOM-brief 53).

Wetenschappelijk onderzoek naar meldings- en actiebereidheid van academici bij incidenten van grensoverschrijdend gedrag is tot op vandaag bijzonder schaars. Met de *Survey of Junior Researchers 2023* kregen we eerste inzichten over de bereidheid tot officiële melding van grensoverschrijdend gedrag bij junior onderzoekers aan de Vlaamse universiteiten. In voorliggende ECOOM-brief keken we naar hun meldingsbereidheid vanuit het perspectief van het slachtoffer. Maar wat als junior onderzoekers niet als slachtoffer met grensoverschrijdend gedrag worden geconfronteerd, maar als getuige ervan? Het antwoord op deze vraag vindt de lezer terug in volgende brief.

REFERENTIES

- ECOOM (z.d.). *Onderzoeksdisciplines*. Geraadpleegd 22 mei 2025. <https://www.ecoom.be/nl/onderzoeksdomeinen/onderzoeksclassificaties>
- ECOOM-brief 19 – Levecque, K., Van de Velde, J., De Beuckelaer, A., & Mortier A. (2019). Hoe vaak denken doctorandi aan stoppen met onderzoek? Bevindingen voor Vlaanderen 2013-2018. ECOOM HR in R&D.
- ECOOM-brief 20 – Van de Velde, J., Levecque, K., Mortier, A., & De Beuckelaer, A. (2019). Waarom doctorandi in Vlaanderen denken aan stoppen met doctoreren. ECOOM HR in R&D.
- ECOOM-brief 51 – Van de Velde, J., Levecque, K., Huyghe, V., Steenberghs, E., & De Beuckelaer, A. (2025). *Survey of Junior Researchers 2023: een sneak peek in de wereld van jonge onderzoekers in Vlaanderen*. ECOOM HR in R&D.
- ECOOM-brief 53 – Levecque, K., Huyghe, V., Van de Velde, J., De Beuckelaer, A., De Becker, A. & Mortier, A. (2025). Hoe vaak zijn junior onderzoekers aan de Vlaamse universiteiten slachtoffer van grensoverschrijdend gedrag op het werk? ECOOM HR in R&D.
- ECOOM-brief 54 – Levecque, K., Van de Velde, J., Huyghe, V., De Beuckelaer, A., De Becker, A. & Mortier, A. (2025). Junior onderzoekers aan de Vlaamse universiteiten: wie loopt het meeste risico op grensoverschrijdend gedrag? ECOOM HR in R&D.
- ECOOM-brief 55 – Levecque, K., Van de Velde, J., Huyghe, V., De Beuckelaer, A., De Becker, A. & Mortier, A. (2025). Weten junior onderzoekers aan de Vlaamse universiteiten waar ze grensoverschrijdend gedrag kunnen melden? ECOOM HR in R&D.
- ECOOM-brief 56 – Levecque, K., Huyghe, V., Van de Velde, J., De Beuckelaer, A., De Becker, A. & Mortier, A. (2025). Zijn junior onderzoekers aan de Vlaamse universiteiten bereid melding te doen van grensoverschrijdend gedrag? ECOOM HR in R&D.
- ECOOM-brief 58 – Huyghe, V., Levecque, K., Van de Velde, J., De Beuckelaer, A., De Becker, A. & Mortier, A. (2025). Junior onderzoeker en getuige van grensoverschrijdend gedrag aan de Vlaamse universiteiten: wie is bereid tot officiële melding? ECOOM HR in R&D.
- Hoebel, M., Durglishvili, A., Reinold, J., & Leising, D. (2022). Sexual harassment and coercion in German academia: A large-scale survey study. *Sexual Offending: Theory, Research, and Prevention*, 17, e9349. <https://doi.org/10.5964/sotrap.9349>
- Lipinsky, A., Schredl, C., Baumann, H., Humbert, A. L., & Tanwar, J. (2022). *Gender-based violence and its consequences in European Academia: Summary results from the UniSAFE survey* (UniSAFE project no.101006261). https://unisafe-qbv.eu/wp-content/uploads/2022/11/UniSAFE-survey_prevalence-results_2022.pdf
- Mesmer-Magnus, J. R., & Viswesvaran, C. (2005). Whistleblowing in Organizations: An Examination of Correlates of Whistleblowing Intentions, Actions, and Retaliation. *Journal of Business Ethics*, 62, 277–297. <https://doi.org/10.1007/s10551-005-0849-1>
- Nederlandse Arbeidsinspectie - Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. (2024). *Onderzoeksrapport. Psychosociale arbeidsbelasting universiteiten. Onderzoek naar de stand van zaken rond werkdruk en ongewenst gedrag en de aanpak hiervan op de 14 Nederlandse publieke universiteiten*. <https://www.nlarbeidsinspectie.nl/publicaties/rapporten/2024/05/14/arbo-in-bedrijf-special-psychosociale-arbeidsbelasting-universiteiten>

- Patterson, D., Greeson, M., & Campbell, R. (2009). Understanding Rape Survivors' Decisions Not to Seek Help from Formal Social Systems. *Health & Social Work, 34* (2), 127-136. <https://doi.org/10.1093/hsw/34.2.127>
- Sax, M., Talman, J., Hippert, N., & Engelen, M. (2021). *Seksuele intimidatie op de werkvloer. Een onderzoek onder werknemers en werkgevers naar meldingen en schriftelijke klachten*. De Beleidsonderzoekers. <https://www.beleidsonderzoekers.nl/wp-content/uploads/2021/06/Eindrapport-seksuele-intimidatie-op-de-werkvloer-regulier.pdf>
- Schraudner, M., Striebing, C., & Hochfeld, K. (2019). *Work culture and Work atmosphere at the Max Planck Society. Report of findings*. Fraunhofer IAO. <https://www.mpg.de/14284109/mpg-arbeitskultur-ergebnisbericht-englisch.pdf>
- Sheeran, P., & Webb, T. L. (2016). The intention–behavior gap. *Social and Personality Psychology Compass, 10* (9), 503-518. <https://doi.org/10.1111/spc3.12265>
- Van Den Bossche, T., Bostyn, D., De Backere, F. & Bex, S. (2025). Creating a supportive academic culture by preventing and responding to transgressive behavior. *Nature Mental Health, 3*(481-482), <https://www.nature.com/articles/s44220-025-00409-3>
- Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) (2018). *Charter Grensoverschrijdend gedrag*. Geraadpleegd 21 maart 2025, van <https://vlir.be/nieuws/charter-grensoverschrijdend-gedrag/>
- Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) (2022). *Engagement voor een aangescherpt beleid inzake grensoverschrijdend gedrag aan de Vlaamse universiteiten*. Geraadpleegd 22 augustus 2025, van <https://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1905887>
- Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) (2024). *Lerend netwerk-event Risicofactoren voor Grensoverschrijdend gedrag*. Geraadpleegd 21 augustus 2025, <https://vlir.be/wp-content/uploads/2019/10/samenvatting-resultaten.pdf>

Disclaimer: De nieuwsbrief rapporteert resultaten van wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd door ECOOM HR in R&D. Analyses en interpretaties zijn de verantwoordelijkheid van de auteur(s) van de nieuwsbrief, en zijn geen beleidsstandpunten van de Vlaamse Regering of van de Vlaamse overheid

APPENDIX

Appendix-Tabel 1. Alle junior onderzoekers aan de Vlaamse universiteiten, 2023: meldingsbereidheid bij grensoverschrijdend gedrag (GOG) als ze er zelf slachtoffer van zouden zijn: differentiatie naar gender, nationaliteit, onderwijsactiviteiten, doctoreren, doctoraatsfase, aantal promotoren, aanstelling, wetenschapscluster en universiteit (totaal N=3877, totaal aantal slachtoffers N=899).

	Effectief slachtoffer van GOG in afgelopen 12 maanden?	Als u het slachtoffer zou zijn van grensoverschrijdend gedrag, zou u dit officieel melden?					Slachtoffer versus geen slachtoffer
		Ja, enkel wanneer anoniem	Ja, zelfs wanneer niet anoniem	Ik weet niet of ik het zou melden, het hangt ervan af	Nee	Ik beantwoord deze vraag liever niet	
		%	%	%	%	%	
Gender							
Man	Geen slachtoffer	21.9	35.6	38.7	1.8	2.0	↓
	Slachtoffer	24.5	20.2	46.3	6.1	2.9	
Vrouw	Geen slachtoffer	23.7	26.9	47.3	1.3	0.8	↓
	Slachtoffer	22.3	19.8	47.8	6.8	3.3	
Ik gebruik een andere term	Geen slachtoffer	33.3	20.0	40.0	0.0	6.7	n.s
	Slachtoffer (§)	25.0	25.0	37.5	12.5	0.0	
Ik zeg het liever niet	Geen slachtoffer	8.3	33.3	45.9	4.2	8.3	n.s
	Slachtoffer (§)	15.4	23.1	30.7	7.7	23.1	
Nationaliteit							
Belg	Geen slachtoffer	21.5	27.0	49.8	1.4	0.3	↓
	Slachtoffer	21.5	18.8	49.9	8.0	1.8	
EU27	Geen slachtoffer	20.7	37.7	38.4	1.1	2.1	↓
	Slachtoffer	16.7	22.0	51.1	6.0	4.2	
Niet-EU27	Geen slachtoffer	29.2	37.6	26.0	2.5	4.7	↓
	Slachtoffer	28.7	20.5	40.2	5.1	5.5	
Betrokken bij onderwijs							
Ja	Geen slachtoffer	20.9	30.5	46.4	1.1	1.1	↓
	Slachtoffer	21.4	20.3	47.8	7.2	3.3	
Nee	Geen slachtoffer	25.9	31.3	38.6	2.3	1.9	↓
	Slachtoffer	25.4	19.7	45.3	5.8	3.8	
Doctoraatstraject							
Ja	Geen slachtoffer	22.9	30.8	43.3	1.6	1.4	↓
	Slachtoffer	22.2	20.1	47.4	6.8	3.5	
Nee	Geen slachtoffer	20.4	30.1	47.5	1.0	1.0	n.s.
	Slachtoffer	50.0	18.2	31.8	0.0	0.0	

	Effectief slachtoffer van GOG in afgelopen 12 maanden?	Als u het slachtoffer zou zijn van grensoverschrijdend gedrag, zou u dit officieel melden?					Slachtoffer versus geen slachtoffer
		Ja, enkel wanneer anoniem	Ja, zelfs wanneer niet anoniem	Ik weet niet of ik het zou melden, het hangt ervan af	Nee	Ik beantwoord deze vraag liever niet	
		%	%	%	%	%	
Doctoraatsfase							
Aanvangsfase	Geen slachtoffer	24.0	32.1	41.7	1.1	1.1	↓
	Slachtoffer	21.2	22.4	48.2	3.5	4.7	
Uitvoeringsfase	Geen slachtoffer	21.7	31.1	44.4	1.5	1.3	↓
	Slachtoffer	22.3	19.6	49.4	5.5	3.2	
Afrondingsfase	Geen slachtoffer	25.1	30.1	40.0	2.3	2.5	↓
	Slachtoffer	23.0	20.9	41.7	10.7	3.7	
Aantal promotoren							
Eén promotor	Geen slachtoffer	22.9	32.3	41.0	2.2	1.6	↓
	Slachtoffer	26.6	22.0	38.8	9.8	2.8	
Meer dan één promotor	Geen slachtoffer	22.8	30.3	44.3	1.3	1.3	↓
	Slachtoffer	21.8	19.4	49.5	5.7	3.6	
Aanstelling							
Mandaatassistent	Geen slachtoffer	20.2	31.5	46.7	1.3	0.3	↓
	Slachtoffer	23.7	18.5	47.4	7.4	3.0	
Persoonlijke beurs uit België	Geen slachtoffer	24.1	27.3	46.5	1.5	0.6	↓
	Slachtoffer	23.8	19.6	43.3	10.4	2.9	
Persoonlijke beurs uit het buitenland	Geen slachtoffer	41.7	33.1	19.7	3.1	2.4	↓
	Slachtoffer	28.6	14.3	46.4	3.6	7.1	
Projectmedewerker	Geen slachtoffer	21.7	30.7	45.3	1.0	1.3	↓
	Slachtoffer	21.9	19.5	49.1	6.8	2.7	
Geen financiering door de universiteit	Geen slachtoffer	24.1	36.0	32.9	2.9	4.1	n.s.
	Slachtoffer	25.4	28.2	42.2	0.0	4.2	
Andere/ik weet het niet	Geen slachtoffer	16.7	37.9	38.4	3.0	4.0	n.s.
	Slachtoffer	15.3	23.7	54.2	0.0	6.8	
Cluster (1)							
STEM	Geen slachtoffer	22.5	31.3	43.0	1.7	1.5	↓
	Slachtoffer	23.9	20.2	46.5	7.0	2.4	
Niet-STEM	Geen slachtoffer	23.3	29.9	44.3	1.3	1.2	↓
	Slachtoffer	21.4	19.8	47.3	6.2	5.3	

	Effectief slachtoffer van GOG in afgelopen 12 maanden?	Als u het slachtoffer zou zijn van grensoverschrijdend gedrag, zou u dit officieel melden?					Slachtoffer versus geen slachtoffer
		Ja, enkel wanneer anoniem	Ja, zelfs wanneer niet anoniem	Ik weet niet of ik het zou melden, het hangt ervan af	Nee	Ik beantwoord deze vraag liever niet	
		%	%	%	%	%	
Cluster (2)							
Natuurwetenschappen	Geen slachtoffer	22.0	29.9	45.0	1.0	2.1	↓
	Slachtoffer	29.8	21.9	39.1	6.6	2.6	
Ingenieurswetenschappen en technologie	Geen slachtoffer	21.5	36.4	38.4	2.0	1.7	↓
	Slachtoffer	22.2	23.8	44.3	5.9	3.8	
Medische en gezondheidswetenschappen	Geen slachtoffer	23.6	26.5	47.3	2.0	0.6	↓
	Slachtoffer	18.7	16.7	54.6	8.6	1.4	
Landbouwwetenschappen, diergeneeskunde en levensmiddelenwetenschappen	Geen slachtoffer	25.5	33.0	38.3	0.0	3.2	n.s.
	Slachtoffer (§)	41.4	13.8	41.4	3.4	0.0	
Sociale wetenschappen	Geen slachtoffer	23.2	27.8	46.3	1.5	1.2	↓
	Slachtoffer	19.5	20.3	48.1	6.5	5.6	
Humane wetenschappen en de kunsten	Geen slachtoffer	23.6	35.6	39.0	0.7	1.1	↓
	Slachtoffer	26.1	18.5	45.7	5.4	4.3	
Universiteit							
KU Leuven	Geen slachtoffer	22.6	28.9	45.7	1.7	1.1	↓
	Slachtoffer	24.3	20.8	45.4	6.6	2.9	
Universiteit Gent	Geen slachtoffer	22.0	29.8	45.3	1.6	1.3	↓
	Slachtoffer	24.0	17.6	49.3	5.3	3.8	
Universiteit Antwerpen	Geen slachtoffer	22.6	28.5	45.6	1.3	2.0	↓
	Slachtoffer	18.1	22.5	51.4	5.1	2.9	
Vrije Universiteit Brussel	Geen slachtoffer	25.5	41.3	30.0	1.6	1.6	↓
	Slachtoffer	25.2	22.0	39.0	8.9	4.9	
Universiteit Hasselt	Geen slachtoffer	22.4	30.8	44.9	0.0	1.9	↓
	Slachtoffer (§)	10.0	13.3	56.7	16.7	3.3	

Noot. ↓ slachtoffers minder meldingsbereid dan niet-slachtoffers. Slachtoffer = elke junior onderzoeker die aangaf in het afgelopen jaar slachtoffer te zijn geweest van fysiek geweld, ongewenst seksueel gedrag, pesten, intimidatie of bedreiging, of discriminatie op het werk.

(§) = percentage berekend op N<50